

disse Embeder, som ere blandt de høiere betalte af denne Klasse, og hvorledes ere de ansatte? Der er to i Holsteen. De ærede Herrer have hørt de forskjellige Garnisonssteder blive opregnede; for at anføre Garnisonssteder, som det kunde synes vare vanskelige for disse Mand at bestyre, har man nævnt Altona og Wandabæk; men Enhver, der kender Forholdene, veed, at der er saadanne Forbindelsesmidler mellem disse to Stæder, at de med Hensyn til Afstanden kun ere at betragte som to Sogne i Jylland, der høre til det samme Pastorat. Man kan med den største Lethed besøge Gudstjenesten i disse to Byer paa een Dag, og det samme gælder om de andre Stæder, som bleve nævnte, Tzehoe, Glückstadt, Neumünster og flere, som jeg ikke huffer. Man kan paa een Time reise fra Glückstadt til Tzehoe og paa to Timer fra Altona til Tzehoe paa Jernbanen; det samme er Tilfældet fra Altona til Rendsborg. Der er altsaa ikke længere Afstand mellem de forskjellige Byer, end at de Geistlige godt kunne overkomme at forrette Gudstjeneste, om det saa skulde være to Gange paa een Dag. Det er desuden, hvad de Militaire angaaer, paa ingen Maade nødvendigt at indskrænke Gudstjenesten til en Helligdag. De Militaire ere ligemeget beskæftigede Hellig- og Sogndagene; naar der bliver besalet Kirkeparade — enten Onsdag, Torsdag, Lørdag eller Søndag — gaaer Soldaten i Kirke; han gaaer derhen efter Befaling og ikke af Frivillighed alene. Han kan gaae frivillig i Kirke hver Søndag, naar der er Gudstjeneste; men, naar Præsten kommer, bliver der besalet Gudstjeneste, og der bliver da ikke spurgt, hvem der vil med; men han commanderes og føres hen — det er meget rigtigt — i Række og Geled, og saaledes modtager han Gudstjenesten. Ved at bibeholde en Feltpræst i Holsteen for saa ringe et Troppantal, som der er tilstede, sørger man meget rundeligt for dem, og meget mere, end man har gjort før. Vi have i Hæren i lang Tid tilbage ikke, saalænge som jeg har været nøiagtigt bekendt med Regulativerne, hørt noget Lignende. Jeg seer altsaa ikke, hvorfor vi skulle beholde Krigstilstanden i den Retning, hvor man skulde synes at

Krigstilstanden skulde tidligt høre op. Jeg troer ikke, der er Spørgsmaal om at unde eller ikke unde de danske Soldater Noget; der er Spørgsmaal om at beholde to eller tre Præster, og jeg troer, at det er ret smukt at beholde to. Skulde en af disse Præster ved Generalcommandoen i Holsteen føle, at han trængte til en Adjutant for at gjøre Tjeneste paa hans Begne, saa behøvedes jo dertil ikke et fuldt Præstekald, saa kunde han faae en Adjutant i Lighed med en Lieutenant eller Captain, som altsaa kunde blive gageret derefter og gjøre Tjeneste. Det vilde være en meget gunstig Stilling endda for de yngre Mand, der øve sig i Feltpræstevæsenet. Jeg troer derfor ikke, at det er rigtigt her at klage over, at vi ikke ville unde Soldaterne Noget, fordi vi i denne Retning reducere, ligesom vi have gjort i alle andre Retninger. Man maa nemlig vel lægge Mærke til, at en Feltpræstsgage repræsenterer 10 Mand under Vaaben; vi kunne holde 10 Mand mere under Vaaben, naar vi bespare denne ene Gage.

Krigsministeren: Jeg skulde tillade mig at ledsage den ærede Talers Uttringer med et Par Bemærkninger. Den ærede Taler forudsætter, at Stykkerne i Hertugdømmerne vil blive reduceret. Forudsat, at dette gaaer i Dpfyldelse, er det dog derfor ikke afgjort, at Garnisonernes Antal vil blive reduceret. Dette Hensyn kan altsaa ingen Indflydelse have paa, om der skal være flere eller færre geistlige Embeder. Den ærede Rigsdagsmand troer for det Første, at Feltpræsternes Antal er for stort, og at de ere for rundeligt aslagte under saa interimistiske Forhold; men under saadanne Forhold er det umuligt at iagttage en saadan Defonomie, som man kan det i sit eget Hjem, hvor man har stadig Bopæl, og jeg troer derfor ingenlunde, at de ere altfor gunstigt aslagte; jeg troer ikke, at de have Mere, end hvad de bør have. Hvad Omfanget af deres Forretninger angaaer, saa er det jo ikke alene de Geistliges Bestemmelse blot fra Tid til anden at holde Gudstjeneste, at være tilstede ved Begravelser, ved Barnebaab, ved Bryllupper o. s. v., men deres Rald er jo ogsaa ved en opbyggelig Dmgang med, hvad jeg vil kalde deres temporaire Sognefolk, at yde dem Trost